

Aan de koningin

Directie Wetgeving

Sector staats- en
bestuursrecht

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

T.C. Borman

T 070 370 66 39
t.c.borman@minvenj.nl

Registratienummer

5707569/11/6

Datum 5 september 2011
Onderwerp Nader rapport inzake het voorstel van wet herziening gerechtelijke kaart

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 21 april 2011, nr. 11.00093, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 15 juli 2011, nr. W03.11.0127/II, bied ik U hierbij aan.

De Afdeling constateert in het inleidende gedeelte van haar advies terecht dat de aan haar voorgelegde tekst van het wetsvoorstel is gebaseerd op de tekst van de Wet op de rechterlijke organisatie (Wet RO) zoals die zou luiden na volledige inwerkingtreding van het wetsvoorstel Evaluatiewet modernisering rechterlijke organisatie. Naar aanleiding van de behandeling van dat wetsvoorstel in de Eerste Kamer, is de Evaluatiewet inderdaad slechts gedeeltelijk in werking getreden (zie het koninklijk besluit van 27 juni 2011, Stb. 324). De behandeling in de Eerste Kamer vond plaats nadat het wetsvoorstel herziening gerechtelijke kaart reeds aan de Afdeling was voorgelegd. Terecht merkt de Afdeling op dat het wetsvoorstel en de memorie van toelichting daarom moeten worden aangepast. Hieraan is vanzelfsprekend gevolg gegeven. Op de verhouding tot de niet in werking getreden onderdelen van de Evaluatiewet is ingegaan in een nieuw onderdeel 1.3 van de memorie van toelichting en in de specifieke onderdelen van de memorie van toelichting die op de in onderdeel 1.3 genoemde onderwerpen betrekking hebben.

1. Hoofdpunten advies

Ik onderschrijf dat het wetsvoorstel een ingrijpende verandering behelst van de rechterlijke organisatie. Alleen al het feit dat het voorstel voor het eerst sinds 1877 een wijziging brengt in het aantal ressorten en voor het eerst sinds 1934 in het aantal arrondissementen, illustreert dit. Daarnaast worden er belangrijke wijzigingen voorgesteld in de bestuurlijke inrichting van de gerechten. De Afdeling noemt als hoofdpunten van haar advies de gekozen schaalgrootte, de bewaking van de kwaliteit en rechtseenheid binnen de gerechten en de wijze waarop is voorgesteld de aanwijzing van zittingsplaatsen en zaaksverdeling te regelen. Deze hoofdpunten, die de Afdeling nader uitwerkt in de onderdelen 2 en 3 van haar advies, komen hierna in de onderdelen 2 en 3 aan de orde.

2. De nieuwe indeling

Directie Wetgeving
Sector staats- en
bestuursrecht

Datum
5 september 2011

Het verheugt mij dat de Afdeling de keuze voor schaalvergroting binnen de rechterlijke organisatie onderschrijft. Terecht constateert de Afdeling dat de gerechtelijke kaart is verouderd en onvoldoende mogelijkheden biedt om knelpunten als gevolg van schaalgrootte structureel op te lossen. Hiervoor bestaat, zoals ook de Afdeling uit de uitgebrachte adviezen afleidt, draagvlak bij betrokken organisaties en instanties. Op de vragen die bij de Afdeling leven over de gekozen schaalgrootte en de feitelijke indeling ga ik hieronder in.

a. Overeenkomstig het advies van de Afdeling is de memorie van toelichting (onderdeel 3 van het algemeen deel) aangevuld met een nadere inhoudelijke motivering voor de voorgestelde indeling in tien regio's. Daarbij zijn criteria genoemd op grond waarvan tot de voorgestelde indeling is gekomen. Ook is specifiek ingegaan op het voorgestelde arrondissement Oost-Nederland, waarbij gemotiveerd is uiteengezet dat een alternatief bestaande uit een afzonderlijk arrondissement Overijssel en een afzonderlijk arrondissement Gelderland niet mogelijk is. Ook na nadere overweging is de conclusie gerechtvaardigd dat de voorgestelde indeling, die tot stand is gekomen op basis van door het vorige kabinet met de Tweede Kamer gevoerd overleg en in het regeerakkoord mede leidend is gemaakt voor de indeling van regionale politie-eenheden in het stelsel van nationale politie, zowel voor de gerechten als de parketten een werkbaar stelsel oplevert, waarin, anders dan de NVvR veronderstelt, geen sprake zal zijn van productiviteitsverlies. Daarbij moet worden bedacht dat elke indeling tot op zekere hoogte arbitrair is.

b. De Afdeling signaleert dat in de memorie van toelichting veel nadruk wordt gelegd op het belang van een efficiënte bedrijfsvoering, maar weinig aandacht wordt besteed aan de waarborgen die nodig zijn voor het bevorderen van de kwaliteit van de rechtspraak en de rechtseenheid binnen het betrokken gerecht. Ik stel voorop dat een goede en efficiënte bedrijfsvoering binnen een gerecht ook een noodzakelijke voorwaarde is om kwaliteit van rechtspraak en rechtseenheidsvoorzieningen binnen een gerecht tot wasdom te laten komen. Er is dus geen sprake van een tegenstelling. Om maar één voorbeeld te geven: indien rechters moeten werken met verouderde apparatuur en daardoor onvoldoende toegang hebben tot jurisprudentiedatabanken, kan dat een negatief effect hebben op de kwaliteit van het primaire rechterlijke proces, meer in het bijzonder de kwaliteit van vonnissen.

De Afdeling wijst terecht op artikel 23, derde lid, Wet RO, waarin aan het gerechtsbestuur een zorgplicht is opgedragen voor de bevordering van de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing. Door de afschaffing van het verplichte sectormodel vervalt in de Wet RO de rol van de sectorvergadering op het terrein van overleg en advisering over deze onderwerpen. Dat betekent echter geenszins dat dit onderwerp in het wetsvoorstel is genegeerd. In haar advies lijkt de Afdeling voorbij te gaan aan het feit dat, mede naar aanleiding van de adviezen van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) en de Raad voor de rechtspraak, in het nieuw voorgestelde artikel 20 uitdrukkelijk is voorgeschreven dat door het gerechtsbestuur in het bestuursreglement regels moeten worden opgenomen over de wijze waarop het bestuur uitvoering geeft aan zijn wettelijke taken om binnen het gerecht zorg te dragen voor de kwaliteit van de bestuurlijke en organisatorische werkwijze van het gerecht alsmede de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing binnen het gerecht te

bevorderen. De zorgplichten voor het gerechtbestuur worden op dit punt dus door het wetsvoorstel aangescherpt.

Directie Wetgeving
Sector staats- en
bestuursrecht

Het voorgaande neemt niet weg dat ik in het advies van de Afdeling aanleiding heb gevonden om in het wetsvoorstel aanvullende waarborgen op te nemen om te bewerkstelligen dat ook het primaire proces van rechtspreken in het gerechtbestuur de aandacht blijft krijgen die het verdient. De Afdeling wijst in dit verband op het eindrapport van de visitatiecommissie onder voorzitterschap van prof. dr. F. Leijnse, die onder meer de aanbeveling heeft gedaan om binnen het gerechtbestuur een portefeuillehouder Kwaliteit te benoemen. Ik neem deze aanbeveling ter harte en heb aan het wetsvoorstel toegevoegd dat het bestuur in het huishoudelijk reglement op grond van het nieuw voorgestelde artikel 19, tweede lid, Wet RO uitdrukkelijk aan de president of het andere rechterlijke lid het aandachtsgebied juridische kwaliteit en uniforme rechtstoepassing toewijst. Overigens onderschrijf ik de opvatting van de Afdeling dat het bij het verdwijnen van de wettelijke verankering van de sectoren des te belangrijker wordt dat coördinatie van rechtseenheid en van kwaliteit binnen de rechtsgebieden voldoende aandacht behouden. Het is echter mijn overtuiging dat binnen elk gerecht maatwerk moet kunnen worden geleverd en dat het daarom niet in de rede ligt om in de Wet RO in detail te treden over en blauwdrukken te geven voor de organisatiestructuur van de gerechten. De instelling van teams, clusters en/of sectoren en hun werkwijze zijn bij uitstek onderwerpen die per gerecht in het bestuursreglement kunnen en moeten worden uitgewerkt. Het fixeren van de organisatiestructuur in wettelijke regels heeft als risico dat dit toekomstige kwaliteitsverbeteringen binnen een gerecht in de weg staat.

Datum
5 september 2011

Het advies van de Afdeling heeft mij wel aanleiding gegeven te bezien in hoeverre wettelijke verankering mogelijk is van de inbreng in het gerechtbestuur vanuit de eenheden binnen een gerecht die zich met een onderscheiden terrein van het recht bezighouden. Zoals in de memorie van toelichting was opgemerkt, ziet de regering hier vooralsnog een belangrijke rol weggelegd voor de rechtsvergadering. Naar aanleiding van de opmerkingen van de Afdeling is via de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 23, derde lid, en 28 Wet RO, die de advies- en overlegrol van de rechtsvergadering betreffen, een nadere voorziening getroffen die de coördinatie binnen elk der drie in artikel 5 Wet RO onderscheiden rechtsterreinen (burgerlijke zaken, strafzaken en bestuursrechtelijke zaken) of een ander specifiek terrein accentueert. Dit is gebeurd door in de genoemde bepalingen te expliciteren dat het overleg en de advisering over de juridische kwaliteit en uniforme rechtstoepassing ook kan geschieden door een afvaardiging van de rechtsvergadering die voortkomt uit een van de genoemde rechtsterreinen.

De argumenten om over te stappen op een nieuw bestuursmodel, waarin niet meer alle sectorvoorzitters van rechtswege lid zijn van het gerechtbestuur, zijn naar mijn oordeel ook na nadere afweging nog steeds overtuigend. Verkleining van de gerechtbesturen en een gewijzigde samenstelling komt de verdere professionalisering en slagvaardigheid van het gerechtbestuur ten goede. De gespannen combinatie van besturen en leiding geven aan de inhoud van het primaire proces blijkt in de praktijk weerbarstig en niet in alle opzichten effectief. Dit alles neemt uiteraard niet weg dat het gerechtbestuur verbonden moet zijn en blijven met het rechterlijke werk. Een garantie hiervoor is reeds dat twee van de drie bestuurders uit het rechterlijk ambt afkomstig zijn. Maar ook de extra voorzieningen die in het wetsvoorstel zijn getroffen op het gebied van de aandacht van het gerechtbestuur voor de juridische kwaliteit dragen hieraan bij.

3. Rechtspraaklocaties en zaaksverdeling

Directie Wetgeving
Sector staats- en
bestuursrecht

Datum
5 september 2011

Het aan de Afdeling advisering voorgelegde wetsvoorstel gaat uit van zittingsplaatsen die bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen en daarnaast zittingsplaatsen die door de Raad voor de rechtspraak worden aangewezen. De Afdeling wijst erop dat sinds 1827 hoofd- en vestigingsplaatsen bij wet worden geregeld en komt, gelet op het primaat van de wetgever, tot het advies om in het nieuwe stelsel de huidige situatie in zoverre te handhaven dat voor elk gerecht een hoofdplaats in de wet wordt aangewezen. Ook de vestigingsplaatsen van de arrondissementsparketten zouden dan in de wet moeten worden vastgelegd.

Het voorstel van de Afdeling zou, uitgaande van de voorgestelde rechterlijke indeling, dus betekenen dat voor elk van de tien rechtbanken en vier gerechtshoven bij wet een hoofdplaats wordt vastgelegd. Deze plaats zou dan, aldus de Afdeling, als centrum van rechtspraak fungeren, bijvoorbeeld omdat deze plaats een grote economische aantrekkingskracht heeft of zich kenmerkt door bestuurlijke bedrijvigheid. Ook zou in de visie van de Afdeling in de wet moeten worden vastgelegd dat in deze tien, respectievelijk vier plaatsen alle categorieën zaken moeten worden behandeld.

Ik merk op dat het voorstel van de Afdeling een rangorde impliceert tussen verschillende soorten zittingsplaatsen: in de eerste plaats komen de bij wet aangewezen hoofdplaatsen en in de tweede plaats de overige, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, zittingsplaatsen. Een dergelijke rangorde acht ik niet aantrekkelijk, mede gelet op de discussie die heeft plaatsgevonden over een voorstel onder het vorige kabinet waarin werd uitgegaan van een tamelijk scherp onderscheid tussen enerzijds bij wet aan te wijzen vestigingsplaatsen en anderzijds bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen zittingsplaatsen (Kamerstukken II 2009/10, 29 279, nr. 97). Mijn ambtsvoorganger heeft toen in de Tweede Kamer aangegeven af te willen van het daardoor gecreëerde beeld dat er "eerste klas" en "tweede klas" rechtspraaklocaties zouden worden gecreëerd (Kamerstukken II 2009/10, 29 279, nr. 100). Ik onderschrijf die benadering. Het door de Afdeling voorgestelde stelsel heeft als bezwaar dat daardoor wederom een discussie ontstaat over de status van rechtspraaklocaties, die afleidt van waar het werkelijk om gaat: de versterking van de kwaliteit van de rechtspraak.

Hierbij wil ik benadrukken dat ook in de door de regering voorgestane opzet van evenwaardige, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen zittingsplaatsen, parlementaire betrokkenheid is verzekerd, namelijk in de vorm van de voorhangprocedure zoals die in het voorgestelde artikel 21b, eerste lid, is neergelegd. In dit verband refereert de Afdeling in haar advies aan een passage uit de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel organisatie en bestuur gerechten (Kamerstukken II 2000/01, 27 181, nr. 6, blz. 9). Daarin is gesteld dat de vaststelling van locaties waar geregeld zittingen worden gehouden en de spreiding van de rechtspraaklocaties over het land een aangelegenheid is die op landelijk niveau door de regering moet worden beoordeeld, zodat daarover ook overleg met de Tweede Kamer kan plaatsvinden. Het thans voorgestelde stelsel, waarin zittingsplaatsen bij aan een voorhangprocedure onderworpen algemene maatregel van bestuur worden aangewezen, is hiermee, anders dan de Afdeling lijkt te veronderstellen, volledig in overeenstemming. Het is immers de regering die de locaties vaststelt, met medebetrokkenheid van Tweede en Eerste Kamer.

Gelet op het voorgaande acht ik het evenmin aangewezen om in de wet vast te leggen dat op tien c.q. vier plaatsen alle categorieën van zaken moeten worden

behandeld. In dit verband wijs ik er ook op dat in de huidige Wet RO het niet als een taak van de wetgever wordt gezien om vast te leggen op welke rechtspraaklocaties welke soorten zaken worden behandeld. Het huidige artikel 19, eerste lid, Wet RO draagt deze taak uitdrukkelijk op aan het gerechtshof: in het bestuursreglement moeten nadere regels worden vastgesteld over (onder meer) de verdeling van zaken over de hoofdplaats en nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen. Daarnaast biedt artikel 41, tweede lid, Wet RO de mogelijkheid (niet de verplichting) om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen voor de verdeling van zaken over de hoofdplaats en de nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen. Van deze laatste mogelijkheid is alleen gebruik gemaakt voor wat betreft de verdeling van kantonzaken. Daarvoor is in het Besluit nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen een regeling getroffen. Een stelsel waarin op wetsniveau wordt vastgelegd welke categorieën van zaken in zittingsplaatsen moeten worden behandeld, leidt dus tot een systeem dat in veel opzichten nog minder ruimte biedt voor maatwerk dan de huidige wet.

Directie Wetgeving
Sector staats- en
bestuursrecht

Datum
5 september 2011

Ik onderschrijf evenmin de opvatting van de Afdeling dat in de wet een vast aantal zittingsplaatsen moet worden genoemd (de Afdeling stelt voor in de wet te bepalen dat er - naast de door de Afdeling voorgestelde tien in de wet te verankeren hoofdplaatsen - tweeëntwintig zittingsplaatsen bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen). In de memorie van toelichting is vermeld dat in de op grond van artikel 21b, eerste lid, vast te stellen algemene maatregel van bestuur (het Besluit zittingsplaatsen, waarvan het ontwerp bij de Tweede en Eerste Kamer zal worden voorgehangen) 32 zittingsplaatsen zullen worden aangewezen. Een aantal van 32 is echter geen wet van Meden en Perzen. Er zijn omstandigheden denkbaar op grond waarvan moet worden besloten om dit aantal naar boven of naar beneden bij te stellen. Indien daarvoor dan steeds de wet zou moeten worden gewijzigd, ontstaat een stelsel dat onvoldoende flexibel is.

Om dezelfde reden deel ik niet de zienswijze van de Afdeling dat in de wet moet worden vastgelegd dat op deze zittingsplaatsen de meest gangbare categorieën van zaken, waaronder in ieder geval kantonzaken, moeten worden behandeld. Het is in het nieuwe stelsel goed voorstelbaar dat bijvoorbeeld bestuursrechtelijke zaken in een bepaald arrondissement niet in alle zittingsplaatsen worden behandeld, zonder dat daardoor de toegankelijkheid van rechtspraak in het gedrang komt. Ook op dit punt is het dus van groot belang dat ruimte voor maatwerk blijft bestaan. Zoals hierboven is opgemerkt, is het stellen van regels over de verdeling van zaken binnen een arrondissement ook in de huidige Wet RO geen taak van de formele wetgever.

In het nieuw voorgestelde stelsel krijgt de verdeling van zaken binnen het arrondissement of ressort prominente aandacht doordat daarvoor een afzonderlijk instrument in het leven wordt geroepen: het zaaksverdelingsreglement. Dat moet worden vastgesteld door het gerechtshof en is onderworpen aan goedkeuring door de Raad voor de rechtspraak ten aanzien van welke beslissing de minister een vernietigingsrecht zal hebben. De Afdeling lijkt aan deze waarborgen in zijn advies enigszins voorbij te gaan. Verder merk ik op dat de zaaksverdeling inmiddels intensieve aandacht heeft gekregen in het door de Raad voor de rechtspraak ingerichte landelijke programma Herziening gerechtelijke kaart. Daarin hebben de gerechten in samenspraak met de Raad voor de rechtspraak onderzocht welke pakketten zaken op welke rechtspraaklocaties behandeld moeten worden, nadat de gerechtelijke kaart zal zijn herzien. Er zijn criteria ontwikkeld, die er onder meer toe leiden in alle 32 bij algemene maatregel van

bestuur aan te wijzen rechtspraaklocaties zaken zullen worden behandeld die dicht bij de burger staan, waaronder kantonzaken. Op deze criteria en de uitwerking daarvan is nader ingegaan in onderdeel 4.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting, die op dit punt naar aanleiding van de opmerkingen van de Afdeling dus is aangevuld.

Directie Wetgeving
Sector staats- en
bestuursrecht

Datum
5 september 2011

Wel onderschrijf ik het advies van de Afdeling om in het wetsvoorstel criteria op te nemen waaraan de aanwijzing van zittingsplaatsen moet voldoen. In de discussie over de vraag waar rechtspraaklocaties moeten zijn gevestigd, gaat het om een afweging van een veelheid van belangen, waarbij steeds twee criteria een overheersende rol spelen: een goede toegankelijkheid van rechtspraak en een goede bedrijfsvoering van het gerecht. Om die reden is aan het voorgestelde artikel 21b, eerste lid, Wet RO toegevoegd dat bij de aanwijzing van rechtspraaklocaties in ieder geval rekening moet worden gehouden met het belang van een goede toegankelijkheid van rechtspraak en het belang van een goede bedrijfsvoering van het gerecht. Verder is onderdeel 4.1 van de memorie van toelichting aangevuld met een motivering, op basis van deze criteria, voor de keuze van de 32 voorgestelde zittingsplaatsen.

Eveneens heb ik het advies van de Afdeling opgevolgd om de bevoegdheid om overige zittingsplaatsen aan te wijzen, niet bij de Raad voor de rechtspraak maar bij de minister neer te leggen, waarbij deze de Raad dient te consulteren (zie voorgesteld artikel 21b, tweede lid, Wet RO).

4. Inrichting OM

Aan het advies van de Afdeling om de voorgestelde samenvoeging van de ressortsparketten tot één (landelijk) ressortsparket nader te motiveren, is gevolg gegeven door aanvulling van onderdeel 6 van het algemeen deel van de memorie van toelichting. Daarin is onder meer uiteengezet dat, anders dan de Afdeling veronderstelt, geen sprake is van een extra bestuurslaag en is tevens ingegaan op de verhouding tussen de taken van dit ressortsparket en die van het College van procureurs-generaal.

5. Overige opmerkingen

a. noodregeling

Het advies van de Afdeling om in de zogenoemde noodregeling (wijziging van de artikelen 46a en 62a Wet RO) het initiatiefrecht van de Raad voor de rechtspraak te schrappen, is overgenomen. In het gewijzigde voorstel heeft dus de minister een eigenstandige bevoegdheid om bij tijdelijk gebrek aan voldoende zittingscapaciteit tijdelijk een ander gerecht aan te wijzen dat zaken kan overnemen, waarbij is voorzien in een verplichting voor de minister om de Raad voor de rechtspraak te horen alvorens een dergelijk aanwijzingsbesluit wordt genomen.

b. openingstijden griffie

Het advies van de Afdeling om in verband met de toegang tot de rechter vast te houden aan de regel dat in elke bij algemene maatregel van bestuur aangewezen zittingsplaats de griffie alle werkdagen ten minste zes uren per dag is geopend, is overgenomen (zie nieuw artikel 10, eerste lid, tweede volzin, Wet RO). Ik deel dus de opvattingen van de Afdeling op dit punt, die mede zijn ingegeven door het belang van de toegankelijkheid van rechtsprekende voorzieningen.

c. opheffing College van afgevaardigden

De Afdeling adviseert om het College van afgevaardigden, bedoeld in artikel 90, derde lid, Wet RO niet op te heffen. Volgens de Afdeling is de veronderstelling in de memorie van toelichting dat de klankbordfunctie van dit College eveneens wordt vervuld door de groepsondernemingsraad namelijk onjuist, omdat rechterlijke ambtenaren uit hoofde van hun functie geen lid worden van een ondernemingsraad. Hier lijkt sprake van een misverstand, aangezien rechterlijke ambtenaren wel degelijk deel kunnen uitmaken – en ook daadwerkelijk deel uitmaken - van een ondernemingsraad en ook de groepsondernemingsraad. Tot 2002 was een lidmaatschap van de (groep)ondernemingsraad voor rechterlijke ambtenaren wettelijk niet mogelijk, maar dit wettelijk beletsel is bij de modernisering van de rechterlijke organisatie opgeheven. Wel moet worden onderkend dat het rechterlijk element in de ondernemingsraden en groepsondernemingsraad in mindere mate is vertegenwoordigd dan in het College van afgevaardigden. Gelet op het belang van een goede wisselwerking tussen de juridische professionals in de gerechten en de Raad voor de rechtspraak juist in de aanloopfase van de herziening van de gerechtelijke kaart geeft het advies van de Afdeling mij daarom aanleiding om nog niet aanstonds over te gaan tot opheffing van het College van afgevaardigden. Daarom is de inwerkingtredingsbepaling van het wetsvoorstel aangevuld met een voorziening die inhoudt dat deze opheffing niet eerder kan plaatsvinden dan drie jaren nadat de herziening van de gerechtelijke kaart in werking is getreden. Het tijdstip van opheffing zal bij koninklijk besluit moeten worden bepaald.

6. Financiële gevolgen

Aan het advies van de Afdeling om de financiële gevolgen meer in detail aan te geven is gevolg gegeven. Onderdeel 9 van het algemeen deel van de memorie van toelichting is aangevuld.

7. Redactionele kanttekeningen

Aan de redactionele kanttekeningen is gevolg gegeven.

8. Overige wijzigingen

Overigens zijn ten opzichte van het aan de Afdeling advisering voorgelegde ontwerp naast diverse actualisering en technische verbeteringen nog de volgende wijzigingen aangebracht:

a. Het thans in de Wet RO neergelegde verbod op dubbellidmaatschappen van gerechtsbesturen, is gehandhaafd voor zover het de president en het andere rechterlijk lid van het gerechtsbestuur betreft. Voor het niet-rechterlijk lid is voorzien in de mogelijkheid dat deze slechts in bijzondere gevallen lid kan zijn van één ander gerechtsbestuur (zie voorgesteld artikel 15, zesde lid, Wet RO). Daarnaast is een generieke uitzondering op het verbod gemaakt voor gevallen van tijdelijke waarneming.

b. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in de Wet RO de dubbele accountantscontrole op de rechtspraak te schrappen, door de accountantscontroles in het kader van de uitbrenging van de jaarlijkse verslagen van de gerechten aan de Raad voor de rechtspraak te laten vervallen (schrapping

artikelen 35, zesde en zevende lid, Wet RO). De in artikel 104, vijfde lid, Wet RO geregelde accountantscontrole in het kader van het jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak aan de minister blijft bestaan.

Directie Wetgeving
Sector staats- en
bestuursrecht

c. Er is een overgangsbepaling (artikel LIa) toegevoegd, waarin wordt geregeld dat de rol die de besturen van de huidige rechtbanken en gerechtshoven vervullen in lopende zaken met betrekking tot klachten over gedragingen van bij die gerechten werkzame rechterlijke en niet-rechterlijke ambtenaren, met ingang van de datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel wordt overgenomen door de besturen van de nieuwe rechtbanken en gerechtshoven waarvan het rechtsgebied dat van de huidige gerechten omvat of daarmee samenvalt.

Datum
5 september 2011

d. Bepalingen in diverse wetten zijn aangepast aan de nieuwe naamgeving van arrondissementen, ressorten, rechtbanken en gerechtshoven op grond van de voorgestelde wijzigingen van de Wet op de rechterlijke indeling.

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Veiligheid en Justitie,